

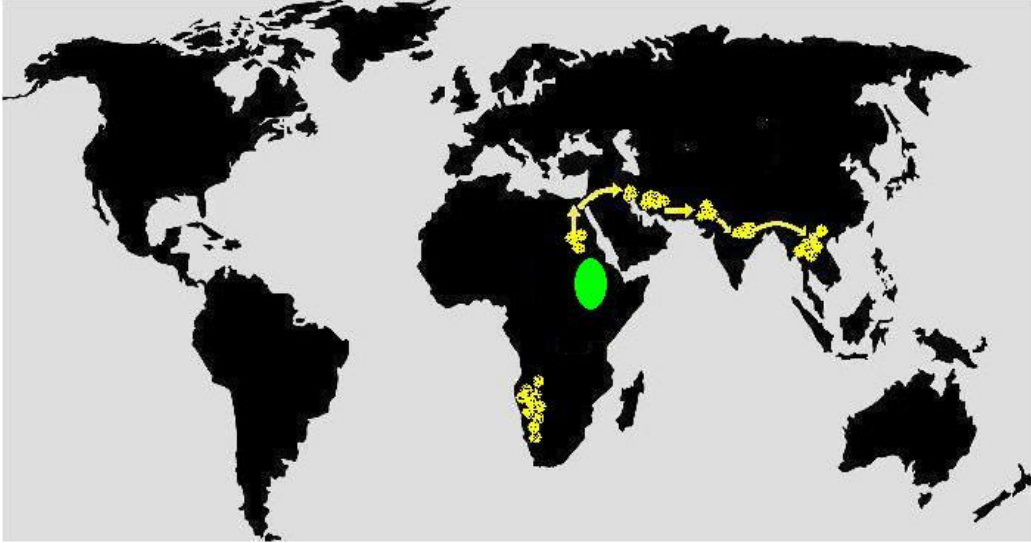
Konu: **Kadim Diller ve Yazılar**

Yazı: **51**

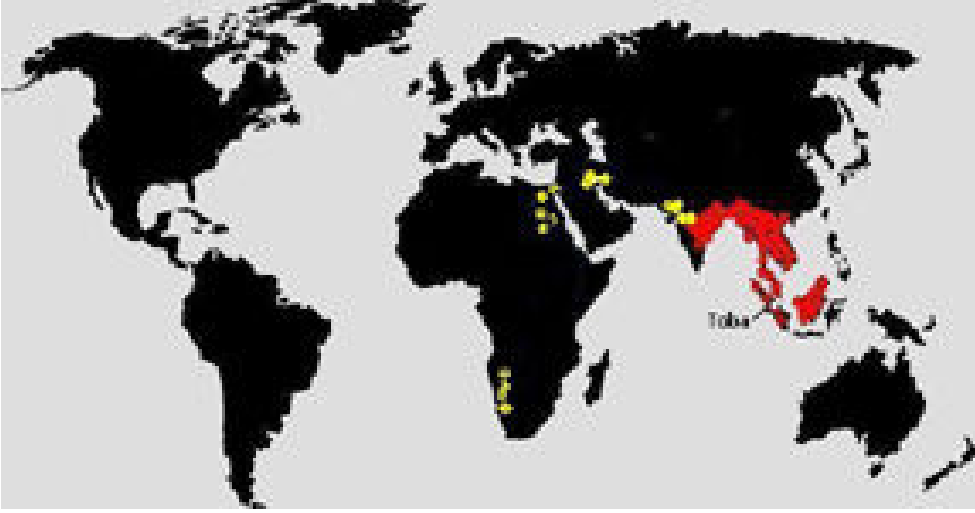
Toba Yanardağı ve Dişler

Doç. Dr. Haluk BERKMEN

Kesin olarak bilinmemekle birlikte, günümüzden yaklaşık 100,000 yıl önce insan türünün Afrika'nın doğu bölgelerinden kuzeye ve güneye doğru yayılmaya başladıkları kabul edilmektedir. Güneybatı Afrika bölgesine yayılanlar daha ileri gidemediklerinden o bölgede kendilerine has bir kültür geliştirdiler. Kuzeye doğru yayılanlar ise Sahra çölünden dolayı doğu bölgelere doğru yürüyüşlerini sürdürdüler. Günümüzden 80.000 yıl önce insanların bugünkü Mısır, Mezopotamya, kuzey Hindistan ve tüm güneydoğu Asya bölgelerine yayıldıklarını yapılan kazılardan anlıyoruz. Alttaki haritada yeşil bölge insanların ortaya çıktığı yöre ve sarı oklarla belirtilen yayılım alanları, seksen bin yıl önce ulaştıkları yerleri belirliyor.

Günümüzden 76.000 yıl önce güneydoğu Asya bölgesinde büyük bir felaket meydana geldi. Sumatra adasındaki **Toba** yanardağı infilak edip göğe sıcak kükürt külleri saçtı. Sumatra adası bugün dahi dünyanın en önemli kükürt ihracatçısıdır. Gökteki su damlacıklarıyla birleşen kükürt buharı, yere Sülfirik asit (H_2SO_4) yağmuru şeklinde yağmaya başladı. Haftalarca süren bu asit yağmuru geniş bir bölgedeki tüm bitkilerin ölümüne yol açtı. Bitkiler ölünce ardından ot yiyen hayvanlar da açlıktan öldüler. Ot yiyicilerin tükenmesiyle et yiyiciler ve insanlar da büyük oranda yok oldular. Geriye kalan az sayıda insan mağaralara sığınıp dere ve göllerdeki balıklarla, kükürt bulaşmış ot ve küçük bitkilerle yaşamlarını sürdürmeye çalıştılar. Bu tür kısıtlı bir beslenme tarzı onların fiziksel yapılarının değişmesine ve gelişimlerinin gecikmesine neden oldu. Asya kıtasının güney doğu bölgelerindeki insanların oldukça kısa boylu oluşları, renklerinin sarımtırak görüntüsü ve özellikler dişlerinin farklı bir yapı sergilemesi, tüm bölgenin uzun yüzyıllar boyunca kükürt külleri ile kaplı oluşunun sonucu olabilir mi? Alttaki haritada Toba yanardağının etkilediği geniş bölge kırmızı olarak belirtilmiştir.

Arizona devlet üniversitesinde diş antropolojisi konusunda uzman olan Prof. **Christy Turner**, güney doğu Asya insanların diş yapısını inceleyen bir makale yayınlamıştır (1). Bu çalışmada dişlerdeki küçük ayrıntılar sayesinde insanların güneydoğu Asya'lı mı, yoksa Asya'nın orta ve doğu bölgelerine ait olup olmadıklarını saptamanın mümkün olduğunu iddia etmektedir. C. Turner kadim dönemden kalma kafataslarını inceleyerek diş yapılarını iki belirgin gruba ayırmayı başarmıştır. Bu iki gruba **Sundadont** ve **Sinodont** dişler adını vermiştir. Malezya yarım adası ile Sumatra ve Borneo adaları arasında kalan bölgeye "Sunda" adı verilmektedir. Bu bölgenin kadim dönemde birleşik bir kara parçası olduğu saptanmıştır. İnsanların Sunda civarındaki adalara yayılışları suların oldukça sığ olduğu kadim dönemde gerçekleşmiş olabilir. Alta Sunda bölgesi görülüyor.

Sundadont diş yapısına Tayland'da, Malezya'da, Sumatra, Borneo ve Filipin adaları ile Pasifik okyanusundaki Polinezya adalarında oldukça yoğun olarak rastlanmaktadır. *Sinodont* diş yapısı ise çoğunlukla orta ve doğu Sibirya'da, Çin'de, Moğolistan'da, Japonya'da ve hemen hemen tüm Amerika kıtasında rastlanmaktadır. Fakat ilginç olan, Avustralya kıtasındaki Aborijin denen yerli halkın dişlerinde *Sundadont* yapıya rastlanmamış olmasıdır. Bu durum, hem Toba yanardağından yayılan küllerin Avustralya kıtasına ulaşmamış olması ile hem de Aborijin halkın Avustralya'ya doğu Asya bölgelerinden, günümüzden yaklaşık 45-50 bin yıl önce göç etmiş olmalarıyla ilgili olabilir. Toba yanardağının patlayışından yaklaşık yirmi beş bin yıl sonra Avustralya adasına inen doğu Asya halkında kalıcı bir diş değişikliği beklenemez.

(1) **Teeth and Prehistory in Asia**, Christy G. Turner, Scientific American, 1989 Şubat, sayfa 70.